

**Культурний фронт України**  
(оперативна інформація за інтернет-ресурсами)

02.12.2024

**Зміст:**

*(Натисніть на заголовок для переходу на текст)*

**Загальні питання**

[Дайджест культурних подій \(з 2 до 8 грудня\). – Анастасія Шевчук](#)

**Митці на фронті**

[«Культурний десант» випустив нову пісню «До побачення», присвячену загиблим героям \(ВІДЕО\). – Олексій](#)

**Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України**

[Окупанти проводять активну пропаганду серед людей літнього віку. – Олена Ярема](#)

[У росії запустили курс для «переформування ідентичності» дітей з України. – Ольга Кацімон](#)

**Медіа**

[Комітет ВР підтримав законопроект про зміни до закону «Про медіа». – Ольга Кацімон](#)

**Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму**

[Для русофілів в Україні «Ідіот» Достоєвського є персональною цінністю. – Володимир Гевко](#)

**Мовні питання**

[Частка користувачів, які обирають українськомовні версії сайтів зросла до близько 50% з 2021 року, – Тарас Кремінь. – Юлія Поліковська](#)

[«російська. Крапка». Як кремль викоринює українську мову в окупації. – Валерія Забірко](#)

**Благодійність**

[Дорофєєва на концерті в Палаці спорту зібрала 2,9 млн грн на дрони для ЗСУ. – Дар'я Тарасова](#)

[Львівська філармонія запрошує на благодійний аукціон «Сила мистецтва vol.4». – Андріана Стахів](#)

**Театр**

[В Україні почали приймати заявки на премію імені Леся Курбаса: деталі конкурсу. – Микита Кишиневський](#)

[«Життя в окупації». На Кіровоградщині покажуть виставу в укритті. – Ірина Куницька, Василь Левицький](#)

[Токшоу «Трансформація»: про зміни, несправедливість і майбутнє України. – Марія Спалек](#)

### **Музика**

[Цей таймлайн. Ключові події в історії українського техно та авангарду. – Дарія Подвишенна](#)

### **Візуальні мистецтва**

[Сад, відповідальність та історія: виставки українського мистецтва, які варто відвідати у грудні. – Яна Качковська](#)

[Знесилення візуального. Рецензія на виставку Олени Турянської «Агапе. Абсолютна любов» у Мистецькому арсеналі. – Діана Клочко](#)

### **НАЙТЕМНІША НІЧ ПЕРЕД СВІТАНКОМ**

[Скульптуру «Маленького принца» повернули на Пейзажну алею з біонічним протезом \(ФОТО\). – Олексій](#)

[«Це мрія, яка вже стала завданням»: якою буде нова інституція «Промприлад» в Івано-Франківську – Ксенія Малих. – Катерина Яковленко](#)

[У латвійському парламенті відкрили виставку з малюнками дітей з Чернігова \(ФОТО\). – Микита Кишиневський](#)

### **Кіномистецтво. Кінопрокат**

[Український документальний фільм про роботу журналістів здобув нагороду у Франції. – Ольга Кацімон](#)

[«Символ спротиву». Фестиваль українського кіно в Чехії презентував новинки](#)

[Музика як зброя: у Празі відбувся показ фільму «Озброєні піснею»](#)

[На кінофестивалі у Великій Британії відбулася світова прем'єра української документалки «Спомин». – Дар'я Тарасова](#)

[У Харкові пройде 30-й щорічний фестиваль Нового німецького кіно. – Антон Малиновський](#)

[Бабак, розхристана Херсонщина й банкрутство регіональної журналістики: Рецензія на фільм «Редакція» Романа Бондарчука. – Соня Вселюбська](#)

[Гумор, екшен і магічна атмосфера Різдва: у грудні на телебаченні вийде комедія «Друзі за контрактом»](#)

[Український актор Олександр Рудинський знявся в серіалі, продюсером якого став Джордж Клуні. – Марія Примич](#)

## **Просвітництво**

[«Чим є кінець мистецтва під час війни?»: чи встигли художники Ярослав Футимський та Нікіта Кадан «поховати мистецтво» у дискусії? – Катерина Яковленко](#)

## **Література. Книговидання**

[У США видали двотомник режисера й військового Олега Сенцова](#)

[Збірка поезій «Вірші з бійниці» Максима Кривцова вийде у Греції](#)

[Видавництво «Видавець Олександр Савчук» випустило книгу з текстами Юрія Шевельова. – Антон Малиновський](#)

[Керівники «Видавництва Старого Лева» Мар'яна Савка і Микола Шейко: «Ми хочемо спробувати „розчитати” країну». – Тетяна Гонченко](#)

## **Охорона культурної спадщини**

[Як Google зберігає культурну спадщину України. Інтерв'ю із директором проєкту Ukraine is here. – Ярина Матвійчук](#)

[На Київщині занепадає маєток, де жила українська письменниця Марко Вовчок. Будівля має статус пам'ятки. – Тетяна Борисенко](#)

## **Читання**

[В Україні стартує онлайн-фестиваль «Сімейне читання». – Юлія Поліковська](#)

[Тисяча книжок – майбутнім офіцерам: Київський інститут Нацгвардії отримав книжки від ГО «Реформація» та KyivBookFest. – Катерина Ганжа](#)

[В Одесі й на Кропивниччині відкрили нові «Книгарні „Є”»](#)

## **Релігія**

[Львівська область стала першою в Україні, де не залишилося жодної парафії УПЦ МП, – Козицький. – Олена Ярема](#)

## **Міжнародне співробітництво**

[Японське інформгентство KYODO NEWS активніше висвітлюватиме події в Україні, – Мінкульт. – Олена Ярема](#)

## **Підтримка України у світі**

[Український підрозділ «Гострі картузи» отримав картузи від творця однойменного серіалу: один із підписом Кілліана Мерфі. – Олег Челяк](#)

### Загальні питання

Дайджест культурних подій (з 2 до 8 грудня). – Анастасія Шевчук

Анонс культурно-мистецьких подій у різних містах України. Серед них: виставка «Олена Пчілка. Грані Українського ренесансу» у столичному Музеї видатних діячів української культури; виставка українських скульпторів О. Рідного та А. Іванової у Харкові; різдвяний театральний фестиваль Scrooge Fest у Рівному та багато ін. Докладніше:

<https://sensormedia.com.ua/event/dajdzhest-kulturnyh-podij-z-2-do-8-grudnya/>

### Митці на фронті

«Культурний десант» випустив нову пісню «До побачення», присвячену загиблим героям (ВІДЕО). – Олексій

Об'єднання «Культурний десант» презентувало пісню «До побачення», присвячену українським героям, які назавжди в строю. Автором пісні є М. Кувалдін – військовослужбовець, музикант, резидент «Культурного десанту». Докладніше:

<https://shotam.info/kulturnyy-desant-vypustyv-novu-pisniu-do-pobachennia-prysviachenu-zahyblym-heroiam-video/>

### Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Окупанти проводять активну пропаганду серед людей літнього віку. – Олена Ярема

«росіяни на тимчасово окупованих територіях України організують „пункти тимчасового утримання” для людей поважного віку, яким не вдалося втекти від війни. І зовсім не для того, аби полегшити їхнє життя. У таких „пунктах” росіяни систематично проводять лекції та зустрічі із „поважними” гостями із кремля, які розповідають про усі принади „руського міру”», – йдеться у повідомленні Центру національного спротиву. Так, до тимчасово окупованого Єнакієвого на Донеччині цього разу колаборанти привезли завідувачку кафедри історії рф університету «Дружби народів» О. Кряжеву-Карцеву, яка розповіла «стареньким про зародження русі, патріотизм та історію „новоросії”. До речі, за такі виїзди на ТОТ України завідувачка вже отримала статус учасника бойових дій», інформують у ЦНС. Повідомляється також, що окрім «гастролерів із кремля», москва готує лекторів «для промивання мізків» мешканців з тимчасово захоплених регіонів безпосередньо на місці. Для цього там активно працює російське пропагандистське товариство «Знание». Джерело:

<https://detector.media/infospace/article/235408/2024-11-30-okupanty-provodyat-aktyvnu-propagandu-sered-lyudey-litnogo-viku/>

У росії запустили курс для «переформування ідентичності» дітей з України. – Ольга Кацімон

російське товариство «Знання» запустило онлайн-курс, спрямований на «профілактику ідеології неонацизму серед дітей і молоді». Особливу увагу в

цьому курсі приділили дітям з України та окупованих територій, яких планують «заново інтегрувати» в російське суспільство, формуючи у них «традиційну російську ідентичність». Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/235396/2024-11-30-u-rosii-zapustily-kurs-dlya-pereformuvannya-identychnosti-ditey-z-ukrainy/>

## **Медіа**

**Комітет ВР підтримав законопроект про зміни до закону «Про медіа».** –  
**Ольга Кацімон**

На засіданні Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики було підтримано законопроект № 12111 «Про внесення змін до закону „Про медіа“». Документ спрямовано на: посилення незалежності та фінансування Національної ради з питань телебачення і радіомовлення; врегулювання процедур медіарегулювання. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/235397/2024-11-30-komitet-vr-pidtrymav-zakonoproiekt-pro-zminy-do-zakonu-pro-media/>

## **Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму**

**Для русофілів в Україні «Ідіот» Достоевського є персональною цінністю.** –  
**Володимир Гевко**

«Трохи, звісно, дивують оці відчайдушні спроби деяких людей попри все захищати якісь залишкові прояви російської культури в Україні, пояснюючи їхньою високою художньою цінністю. „Але ж Пушкін, але ж Булгаков, але ж пам’ятник Щорсу”. Мовляв, це ж естетично гарно і має художню цінність. Але ж, бляха, це все скасовують не тому, що воно раптом втратило художню цінність, а тому, що набуло нову, травмувальну. Відторгнення російської культури не мистецьке, а емоційне. Це якби жінку жорстоко звалтував і побив якийсь злочинець, який був напшиканий гарним парфумом від Армани, і вона нюхала окремо аромат і насолоджувалась. Бо ж парфум-то якісний, хто заперечить? Та вся естетика, якою напшикали на Україну в процесі звалтування і зараз зайшли на нове коло, – не має ніякої цінності для жертви. Навпаки, це тепер навіть тригер, від якого верне, і це не вина того, хто тригериться. А того, хто тригернув. Ну але якщо ви, живучи в Києві чи Одесі, три роки спостерігаючи жахіття діянь росіян, потерпаючи від обстрілів, не маючи абсолютно ніякої упевненості, що сьогодні вночі ракета чи шахед не прилетить саме до вас у квартиру, і не почуваетесь при цьому звалтованим чи звалтованою російською культурою – що ж, тут медицина безсила, як то кажуть. Може, і справді роман „Ідіот” Достоевського має для вас якусь особливу персональну цінність». Джерело:

<https://espresso.tv/poglyad-dlya-rusofiliv-v-ukraini-idiot-dostoevskogo-e-personalnoyu-tsinnistyuu>

## **Мовні питання**

Частка користувачів, які обирають українськомовні версії сайтів зросла до близько 50% з 2021 року, – Тарас Кремінь. – Юлія Поліковська

Державний і комунальний сектори, великий і середній бізнес, медіа загалом виконують вимоги законодавства щодо обрання офіційної мови для інтернет-представництв. Кількості звернень громадян щодо порушень у мережі зменшилася. Про це у своєму виступі на XV Українському форумі управління інтернетом IGF-UA 2024 розповів Уповноважений із захисту державної мови Т. Кремінь. Захід зібрав представників ІТ-індустрії, українських компаній, державних органів та громадських організацій для обговорення мовної ситуації в онлайн-середовищі. Докладніше:

<https://ms.detector.media/internet/post/36862/2024-11-29-chastka-korystuvachiv-yaki-obyayut-ukrainskomovni-versii-saytiv-zroslo-do-blyzko-50-z-2021-roku-taras-kremin/>

«російська. Крапка». Як кремль викоринює українську мову в окупації. – Валерія Забірко

Писати українською ще можна, а от говорити вголос не наважуються. За понад 10 років окупації частини Донеччини та Луганщини росія створила всі умови, щоб викоринити українську з освіти, культури та навіть повсякденного життя. Авторка розповідає, якою була мовна обстановка на Донбасі на момент, коли росія зайшла туди, та до якого результату кремль довів окуповані ним території зараз. Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/ukrayinska-mova-okupatsiya-rosiya/33199264.html>

### **Благодійність**

Дорофеева на концерті в Палаці спорту збрала 2,9 млн грн на дрони для ЗСУ. – Дар'я Тарасова

DOROFEEVA 22 листопада провела свій перший концерт на найбільшому майданчику України – Палаці спорту – та збрала 2,9 млн грн донатів. Докладніше:

<https://espreso.tv/kultura-dorofeeva-na-kontserti-v-palatsi-sportu-zibrala-29-mln-grn-na-droni-dlya-zsu>

Львівська філармонія запрошує на благодійний аукціон «Сила мистецтва vol.4». – Андріана Стахів

Львівська філармонія запрошує взяти участь у четвертому благодійному аукціоні «Сила мистецтва», що відбудеться 14 грудня. На учасників очікує аукціон з ексклюзивними лотами від галереї «Home of Arts» та музика у виконанні симфонічного оркестру «INSO-Львів». Докладніше:

<https://zahid.espreso.tv/kultura-lvivska-filarmoniya-zapros hue-na-blagodiy niy-auktsion-sila-mistetstva-vol4>

## Театр

В Україні почали приймати заявки на премію імені Леся Курбаса: деталі конкурсу. – Микита Кишиневський

Премію імені Леся Курбаса присуджують щороку в лютому до дня народження режисера. Її отримують професійні театральні режисери за розвиток сучасного сценічного мистецтва. Докладніше:

<https://shotam.info/v-ukraini-pochaly-pryumaty-zaiavky-na-premiuu-imeni-lesia-kurbasa-detali-konkursu/>

«Життя в окупації». На Кіровоградщині покажуть виставу в укритті. – Ірина Куницька, Василь Левицький

У Кропивницькому 29 і 30 листопада відбулися допрем'єрні покази вистави «Молочайник». Це перша вистава творчого об'єднання «Кропива», її показуватимуть в укритті, розповів керівник творчого об'єднання В. Вандрашек. За його словами, ця вистава про життя в окупації на Херсонщині за п'єсою драматургині й сценаристки О. Гриценко. Ідея постановки п'єси виникла після читань, які влаштовували у Кропивницькому у вересні. Режисером вистави є головний режисер Херсонського музично-драматичного театру С. Павлюк. З його слів, через постановку намагався передати почуття, які сам пережив в окупації. На прем'єру вистави, сказав режисер, запрошували усіх охочих – через реєстрацію в соцмережах. «Ми не продаємо квитки, ми приймаємо донати. Наперед треба реєструватися і донатити». За його словами, половину грошей з внесків тих, хто побував на прем'єрі, планують передати військовим. Докладніше:

<https://suspilne.media/kropyvnytskiy/891291-zitta-v-okupacii-na-kirovogradsini-pokazut-vistavu-v-ukritti/>

Токшоу «Трансформація»: про зміни, несправедливість і майбутнє України. – Марія Спалек

На каналі «Дім» відбулася прем'єра токшоу «Трансформація». Проєкт розповідає про зміни, які сталися за час повномасштабного вторгнення в різних галузях. Ідеться про освіту, театр, кіновиробництво, спорт тощо. «Розмовляли у прем'єрному епізоді про український театр. До студії прийшли генеральний директор і художній керівник Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка Є. Нищук, театральний режисер С. Мойсеєв і головна режисерка Київського академічного театру на Лівому березі Дніпра Т. Трунова. Торік в Україні почався театральний бум, який не вщухає досі. На деякі спектаклі, як-от на вистави режисера І. Уривського (не тільки на легендарну „Конотопську відьму”, а геть на всі), квитки неможливо вільно купити вже другий рік поспіль. Аншлаги збирають не лише великі національні театри в столиці, а й маленькі незалежні творчі об'єднання в прифронтових містах. Розквітла і гастрольна практика, а разом і театральний туризм, коли глядачі їдуть в інше місто України заради вистави. І все це відбувається на тлі сирен, обстрілів, відімкнення світла та загальних апокаліптичних прогнозів, коли, здається, повинно бути не до театрів. Фахівці шукають причини феномену, але єдиної думки з цього приводу немає. Хтось вважає, що театри вдало зайняли



культурну нішу, відновивши роботу у 2022-му раніше за кінотеатри та концертні зали. Воєнний стан суттєво обмежив доступ українців до розваг, тому театри не втратили прихильність глядачів і після повноцінного запуску всієї розважальної індустрії. Хтось наголошує на нових методах маркетингу, які опанували театри. Наприклад, ажіотаж навколо „Конотопської відьми” почався саме із соцмереж, де завірусилися уривки з вистави. На „Відьму” пішли навіть ті, хто жодного разу до цього не відвідував театр. А після, вражені новим досвідом, продовжили знайомство зі сценою. Хтось бачить причину популярності театрів у прагненні українців компенсувати власну байдужість до української культури й історії, що панувала з відновлення Незалежності. Але токшоу „Трансформація” на причинах буму не зупинялося, зосередившись на його наслідках і перспективах подальшого розвитку театрів...». Докладніше:

<https://detector.media/kritika/article/235278/2024-11-28-tokshou-transformatsiya-pro-zminy-nespravedlyvist-i-maybutnie-ukrainy/>

### Музика

Цей таймлайн. Ключові події в історії українського техно та авангарду. – Дарія Подвишенна

Авангардна та техномузика в Україні пройшла крізь різні історичні періоди. Артисти жанру знаходили свого слухача на нових подіях та локаціях, а тематичні фестивалі дозволяли експериментальним виконавцям об'єднувати аудиторії та співпрацювати на одній сцені. Попри стрімкий розвиток техносцени, бум цього напрямку в Україні ще не відбувся. Принаймні так вважає музикант експериментального напрямку, засновник проєктів Kotra і Variát та лейблів Kvitnu та I Shall Sing Until My Land Is Free Д. Федоренко. Останні два десятиліття він представляє українську експериментальну сцену і добре пам'ятає, через що вона проходила. Федоренко згадує ключові події в історії української техно- та авангардної музики. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/special/black-factory-timeline/>

### Візуальні мистецтва

Сад, відповідальність та історія: виставки українського мистецтва, які варто відвідати у грудні. – Яна Качковська

Добірка виставок українського мистецтва, які можна відвідати у грудні в Києві, Одесі, Хмельницькому, Львові, Ужгороді та Берліні. Серед них: «В епіцентрі бурі. Сецесія в Україні», «Фотографи старовинного Бахмута», «Життя у діалозі. Маргіт та Роман Сельські» та багато ін. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/890425-sad-vidpovidalnist-ta-istoria-vistavki-ukrainskogo-mistectva-aki-varto-vidvidati-u-grudni/>

Знесилення візуального. Рецензія на виставку Олени Турянської «Агапе. Абсолютна любов» у Мистецькому арсеналі. – Діана Ключко

Про персональну виставку львівської художниці О. Турянської та кураторок О. Жук і О. Баршинової у столичному Мистецькому арсеналі. Докладніше:



<https://life.pravda.com.ua/culture/znesilennya-vizualnogo-recenziya-na-vistavku-oleni-turyanskoji-agape-absolyutna-lyubov-u-mistecckomu-arsenali-305118/>

### НАЙТЕМНІША НІЧ ПЕРЕД СВІТАНКОМ

Виставку можна подивитися до 7 грудня у великій залі столичної галереї «Imagine Point», автори проєкту – П. Сметана та В. Семків. Докладніше:

<https://mitec.ua/najtemnisha-nich-pered-svitankom-2/>

Скульптуру «Маленького принца» повернули на Пейзажну алею з біонічним протезом (ФОТО). – Олексій

Скульптуру «Маленького принца» знову встановили на Пейзажній алеї у Києві. Тепер замість втраченої руки, яку два роки тому відірвали вуличні вандали, фігурка отримала біонічний протез. Його створив проєкт «Тримай мою руку», повідомив автор роботи К. Скрытуцький. «Маленький принц» із протезом став символом жорстоких реалій війни. Докладніше:

<https://shotam.info/skulpturu-malenkoho-pryntsa-povernuly-na-peyzazhnu-aleiu-z-bionichnym-protezm-foto/>

«Це мрія, яка вже стала завданням»: якою буде нова інституція «Промприлад» в Івано-Франківську – Ксенія Малих. – Катерина Яковленко

Перетворення старого заводу «Промприлад» в Івано-Франківську на сучасний центр, що розміщує в себе як простори для креативних індустрій, так і нові бізнеси, розпочалося у 2017 році. З того часу простір почали заповнювати різні проєкти й тепер там відкривається мистецька інституція. Її очолюватиме кураторка К. Малих, за плечима якої – заснування та робота у Closer, а також PinchukArtCentre. Вона розповідає про новий простір та роботу з локальним середовищем. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/892859-ce-mria-aka-vze-stala-zavdannam-akou-bude-nova-institucia-promprilad-v-ivano-frankivsku-ksenia-malih/>

У латвійському парламенті відкрили виставку з малюнками дітей з Чернігова (ФОТО). – Микита Кишиневський

Виставку «Кольори Співдружності: Україна-Латвія» відкрито у Сеймі країни. Її створено для того, аби нагадувати про важливість підтримки України під час повномасштабної війни. Проєкт із дитячими малюнками відкрила спікерка парламенту Дайга Мієрinya. Докладніше:

<https://shotam.info/u-latviyskomu-parlamenti-vidkryly-vystavku-z-maliunkamy-ditey-z-chernihova-foto/>

### Кіномистецтво. Кінопрокат

Український документальний фільм про роботу журналістів здобув нагороду у Франції. – Ольга Кацімон

Документальний французько-український фільм «Soldats de l'information» (2023), що розповідає про роботу журналістів ICTV+STB під час початку повномасштабного вторгнення росії в Україну, отримав відзнаку від французької організації La Scam, повідомила телеведуча та співавторка стрічки

І. Шевченко на фейсбук-сторінці. Творцем стрічки разом з нею виступив французький режисер Лоран Жаві. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/235421/2024-12-01-ukrainskyy-dokumentalnyy-film-pro-robotu-zhurnalistiv-zdobuv-nagorodu-u-frantsii/>

«Символ спротиву». Фестиваль українського кіно в Чехії презентував новинки

У Чехії відбувся вже сьомий фестиваль українського кіно. Протягом тижня в Празі та Брно прихильники українського кінематографа мали можливість переглянути найновіші українські фільми, серед яких: «Мирні люди», «Будинок „Слово”», «Ла Палісіада», «Редакція», «Ти – космос» та «Киснева станція». Крім того, у програмі були представлені короткометражні стрічки «Голос Вікторії: щоденник викраденої вчительки» та «Укорінення: національні громади та корінні народи України». Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/festyval-ukrayinskoho-kino-praha-filmy/33221586.html>

Музика як зброя: у Празі відбувся показ фільму «Озброєні піснею»

Показ став частиною програми міжнародної конференції «Культурна дипломатія та українська музична творчість 2014–2024», яка відбулася в рамках дослідницького проекту TANDEM «Військовий, що співає: від звукового опору до музичної дипломатії у війнній Україні». «Основна мета – тримати події в Україні у фокусі публічної уваги на тлі загальної втоми та резонансних подій в інших частинах світу, причому намагатися балансувати морально важкі теми (травма, страждання, втрати) із позитивними, „світлими” темами, що асоціюються з музикою, солідарністю, людяністю», – зазначила професорка та організаторка заходу В. Корабльова. «Озброєні піснею» – це стрічка, яка розповідає про відомих українських музикантів, які, зіткнувшись із реаліями війни, перетворили свою пристрасть до музики на відданість батьківщині. У фільмі показані історії С. Вакарчука («Океан Ельзи»), А. Хливнюка («Бумбокс»), М. Галаневича («ДахаБраха»), С. Тарабарової, М. Серги, О. Чемерова (The Gitas), В. Крячка (диригента Маріупольського драмтеатру), К. «Пташки» Поліщук та М. Бондаренка. Деякі з них стали на захист країни зі зброєю в руках, інші ж використовували свій талант для підтримки духу нації. Режисером картини став американець Раян Сміт. І це не перший його фільм, присвячений Україні. Раніше режисер отримав премію «Еммі» за документальну стрічку «NFL 360: Хто, якщо не ми». В інтерв'ю Сміт розповідає, що спонукало його почати створювати картини про Україну та її народ. Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/muzychna-dyplomatiya-praha-ozbroyenni-pisneyu/33220477.html>

На кінофестивалі у Великій Британії відбулася світова прем'єра української документалки «Спомин». – Дар'я Тарасова

У рамках міжнародної конкурсної програми міжнародного кінофестивалю Women and the World («Жінки і світ») у Великій Британії 22 листопада відбулася світова прем'єра документального фільму «Спомин»

режисерки Д. Левчук. Стрічка висвітлює дві великі трагедії, які пережила Україна: Друга світова війна та сучасна війна. Через історії свідків і учасників тих подій фільм проводить паралелі між минулим і сьогоденням, нагадуючи, що навіть у XXI столітті жахи війни повторюються. Документальний проєкт «Спомин» отримав грант Президента України молодим діячам у галузі кінематографії у 2021 році. Докладніше:

<https://espresso.tv/kino-na-kinofestivali-u-velikiy-britanii-vidbulasya-svitova-premera-ukrainskoi-dokumentalki-spomin>

У Харкові пройде 30-й щорічний фестиваль Нового німецького кіно. – Антон Малиновський

Фестиваль проводять кінокомпанія Arthouse Traffic та «Будинок Нюрнберга у Харкові» 5–12 грудня. Докладніше про покази:

<https://lyuk.media/news/german-film-festival/>

Бабак, розхристана Херсонщина й банкрутство регіональної журналістики: Рецензія на фільм «Редакція» Романа Бондарчука. – Соня Вселюбська

Авторка аналізує творчий підхід Р. Бондарчука та розмірковує, як повномасштабна війна бере гору над виробництвом українських фільмів. Зокрема, зазначає: «„Редакція” – один з останніх ігрових фільмів у календарному прокаті, первісний сенс якого було трансформовано повномасштабним вторгненням, що припало на етап завершення зйомок чи постпродакшен. Передбачаючи нові рівні чутливості глядача до критики, режисери ухвалюють радикальні сценарні рішення, щоб адаптувати наратив під актуальні умови. Такою є жорстокість ігрового кіновиробництва, яке й без війни може затягуватися на роки. Тому гострота сатири була вимушена дещо пом'якшитись з приходом вторгнення, яке взяло гору над сенсом фільму. „Редакція” радше є сміливою спробою осмислення минулої системи, аніж релевантним коментарем на сучасну. Власне, після початку вторгнення режисер навіть був змушений переписати епілог фільму, що трансформує весь його сенс. Водночас ця сцена настільки сира й абсурдна, що стає чи не головною причиною подивитися цю кінокартину...». Докладніше:

<https://life.ppravda.com.ua/culture/redakciya-film-romana-bondarchuka-recenziya-up-305117/>

Гумор, екшен і магічна атмосфера Різдва: у грудні на телебаченні вийде комедія «Друзі за контрактом»

17 грудня на ICTV2 відбудеться прем'єра різдвяної комедії «Друзі за контрактом». Режисер-постановник – О. Єсаков. Проєкт став переможцем мистецького конкурсу ДП «МПУ» 2023 року. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/komediia-druzi-za-kontraktom/>

Український актор Олександр Рудинський знявся в серіалі, продюсером якого став Джордж Клуні. – Марія Примич

Український актор О. Рудинський знявся в американському серіалі «Агентство», продюсером якого став Джордж Клуні. Головну роль виконує

Майкл Фассбендер, серед акторського складу ще є Річард Гір і Джеффри Райт. Докладніше:

[https://kino.24tv.ua/oleksandr-rudinskiy-znyavsya-seriali-agentstvo-triler-sprodyusuvav\\_n2697421](https://kino.24tv.ua/oleksandr-rudinskiy-znyavsya-seriali-agentstvo-triler-sprodyusuvav_n2697421)

### **Просвітництво**

**«Чим є кінець мистецтва під час війни?»: чи встигли художники Ярослав Футимський та Нікіта Кадан «поховати мистецтво» у дискусії? – Катерина Яковленко**

11 жовтня в рамках публічної програми до ретроспективної виставки «Кола Сільваші» Українського музею сучасного мистецтва (УМСА) в Українському домі відбулася публічна дискусія між художником та куратором Я. Футимським та художником Н. Каданом, модераторкою стала дослідниця мистецтва К. Яковленко. Оpubліковано скорочений та відредагований конспект дискусії «Чим є кінець мистецтва під час війни?», в якій йшла мова про саму можливість «смерті» мистецтва як в світовому контексті, так і в локальному. Докладніше:

<https://artslooker.com/chym-ie-kinets-mystetstva-pid-chas-viyny-chy-vstyhly-khudozhnyky-yaroslav-futymskyu-ta-nikita-kadan-pokhovaty-mystetstvo-u-dyskusii/>

### **Література. Книговидання**

**У США видали двотомник режисера й військового Олега Сенцова**

Щоденник «Хроніка одного голодування» і збірку малої прози «4 з половиною кроки» О. Сенцова перекладено англійською мовою і видано в США у видавництві Deep Vellum Publishing. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-ssha-vydaly-dvotomnyk-rezhysera-j-vijskovoho-oleha-sentsova/>

**Збірка поезій «Вірші з бійниці» Максима Кривцова вийде у Греції**

У Греції вийде книжка-білінгва «Вірші з бійниці» полеглого військового і письменника М. Кривцова. Її видадуть українською та новогрецькою мовами у грецькому видавництві «Альтернативні видання» (Εναλλακτικές εκδόσεις). Докладніше:

<https://chytomo.com/virshi-z-bijnytsi-maksyma-kryvtsova-vyjde-u-hretsii/>

**Видавництво «Видавець Олександр Савчук» випустило книгу з текстами Юрія Шевельова. – Антон Малиновський**

Видавництво «Видавець Олександр Савчук» опублікувало книгу з текстами мовознавця Ю. Шевельова під назвою «Твердий ґрунт: зариси українського себепізнання». В ній зібрано 40 текстів зі спільною тематикою щодо проблем науки та культури в їхніх зв'язках із політикою. У видавництві зазначають, що «оприлюднені в часовому проміжку від 1944 по 1996 рр., ці публікації містять цілісну візію України в новітньому світі й увиразнюють історичне, цивілізаційне, психологічне та світоглядне коріння тих труднощів, як зовнішнього, так і внутрішнього штибу, що їх мусить долати українство, творячи модерну демократичну державу, здатну посісти гідне місце в

усепланетному інтелектуальному розмаїтті завдяки усвідомленню та плеканню власного глибинного єства». Докладніше:

<https://lyuk.media/news/book-with-texts-by-shevelev/>

Керівники «Видавництва Старого Лева» Мар'яна Савка і Микола Шейко: «Ми хочемо спробувати „розчитати” країну». – Тетяна Гонченко

В інтерв'ю йдеться про розвиток і кризи видавництва, завдяки чому ВСЛ вдалося так потужно масштабуватися, навіть воно розвиває продаж прав за кордон, чому не видає фентезі, завдяки чому І. Павлюк так довго тримається в топах продажів, який прибуток приносять офлайн-книгарні та яким чином «Видавництво Старого Лева» хоче затягнути в читацьку бульбашку нових людей. Докладніше:

<https://sensormedia.com.ua/books/kerivnyky-vydavnytva-starogo-leva-maryana-savka-i-mykola-shejko-my-hochemo-sprobuvaty-rozchytaty-krayinu/>

### Охорона культурної спадщини

Як Google зберігає культурну спадщину України. Інтерв'ю із директором проєкту *Ukraine is here*. – Ярина Матвійчук

Компанія Google використовує штучний інтелект (ШІ), щоб зберегти культурну спадщину різних країн світу у цифровому форматі. Серед них – і Україна. Українські пам'ятники, церкви, музеї, рідкісні артефакти, пам'ятки архітектури як у великих містах, так і в найменших селах, тепер є у форматі 3D у пошуковику «Гугл» на сайті Google Art and Culture у проєкті «Україна тут» (*Ukraine is Here*). Як запевняють куратори платформи, таким чином «Гугл» намагається демократизувати доступ до мистецтва та культури. Про проєкт, де перетинаються технології та мистецтво, розповів головний програмний менеджер компанії «Гугл», який курирує ініціативу «Гугл: мистецтво і культура» Ченс Кокенауер. За його словами, проєкт «Україна тут» за три роки з маленького вебсайту перетворився на один з найбільших у світі ресурсів для освітян, дослідників і небайдужих, які хочуть знати більше про українське мистецтво та культуру. Докладніше в інтерв'ю:

<https://www.radiosvoboda.org/a/google-kulturna-spadshchyna-ukrayiny-ukraine-is-here/33220271.html>

На Київщині занепадає маєток, де жила українська письменниця Марко Вовчок. Будівля має статус пам'ятки. – Тетяна Борисенко

У селі Хохітва, що неподалік Богуслава Київської області, занепадає і дедалі більше руйнується маєток сім'ї Браницьких. Будівлі ще за радянських часів присвоєно статус пам'ятки історії та архітектури. Про це повідомив громадський діяч і пам'яткоохоронець Д. Перов і виклав фото занедбаного стану будівлі на своїй сторінці у Facebook. З 1887 по 1893 роки у маєтку жила українська письменниця Марко Вовчок (М. Вілінська). «Нинішній власник будівлі ніяким чином не дбає про пам'ятку й останнє десятиліття вона активно руйнується. Тут міг бути музей + готель з дивовижним природним ландшафтом. Бізнес і збереження історії своєї держави... Але, вочевидь, буде



новий газоблоковий котедж, як ті, що на пригірку поруч», – йдеться у дописі Перова. Докладніше:

<https://suspilne.media/kyiv/891259-na-kiivsini-zanepadae-maetok-de-zila-ukrainska-pismennica-marko-vovcok-budivla-mae-status-pamatki/>

### Читання

В Україні стартує онлайн-фестиваль «Сімейне читання». – Юлія Поліковська

2–8 грудня у межах Національного тижня дитячого читання відбудеться онлайн-фестиваль «Сімейне читання». Щодня дитячі письменники долучатимуться до ефірів у «Фейсбуці» та «Інстаграмі», щоб прочитати свої твори наживо, повідомив «Український інститут книги», який організував фестиваль. Докладніше:

<https://ms.detector.media/internet/post/36876/2024-12-02-v-ukraini-startuie-onlayn-festyval-simeyne-chytannya/>

Тисяча книжок – майбутнім офіцерам: Київський інститут Нацгвардії отримав книжки від ГО «Реформація» та KyivBookFest. – Катерина Ганжа

ГО «Реформація» передала до фондів бібліотеки Київського інституту Національної гвардії України тисячу книжок. Серед отриманих примірників – світоглядна, мотиваційна, історична, художня та методична література, а також бойові статuti. Передача літератури стала можливою завдяки проведенню у вересні 2024 року в Києві книжкового форуму KyivBookFest, співорганізатором якого була ГО «Реформація». Форум мав благодійну мету – збір коштів на закупівлю книжок для бібліотек військових навчальних закладів. Завдяки кожному відвідувачу та добровольцю під час форуму вдалося зібрати понад 1 млн грн. Київський інститут Нацгвардії України опинився у п'ятірці тих, кому передаються книжки. Докладніше:

<https://espreso.tv/kultura-tisyacha-knizhok-maybutnim-ofitseram-kiivskiy-institut-natsgvardii-otrimav-knizhki-vid-go-reformatsiya-ta-kyivbookfest>

В Одесі й на Кропивниччині відкрили нові «Книгарні „Є”»

Мережа «Книгарня „Є»» продовжує розширюватися, відкриваючи нові книгарні в Олександрії та Одесі. Докладніше:

<https://chytomo.com/v-odesi-j-na-kropyvnychchyni-vidkryly-novi-knyharni-ie/>

### Релігія

Львівська область стала першою в Україні, де не залишилося жодної парафії УПЦ МП, – Козицький. – Олена Ярема

Львівська область стала першою в Україні, де більше нема жодної зареєстрованої релігійної громади УПЦ МП. Про це 29 листопада повідомив начальник Львівської обласної військової адміністрації М. Козицький. За його словами, до початку російської агресії проти України у 2014 році, на Львівщині існувало 66 релігійних громад московського патріархату. Станом на 24 лютого 2022 року їхня кількість становила 54. За час повномасштабного вторгнення

27 громад приєдналися до Православної церкви України, повідомив Козицький, і ще 27 припинили свою діяльність за власною настановою. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/235389/2024-11-30-lyivska-oblast-stala-pershoyu-v-ukraini-de-ne-zalyshylosya-zhodnoi-parafii-upts-mp-kozytskyj/>

### **Міжнародне співробітництво**

Японське інформгентство KYODO NEWS активніше висвітлюватиме події в Україні, – Мінкульт. – Олена Ярема

Україна та Японія обговорили перспективи розширення взаємодії у сфері культури та стратегічних комунікацій, а також спільні ініціативи, що сприятимуть протидії дезінформації. Про це йшлося під час зустрічі заступника міністра культури та стратегічних комунікацій з питань європейської інтеграції А. Наджоса з керівником міжнародного департаменту японського інформаційного агентства KYODO NEWS Тошімітсу Саваї. «Ми дуже цінуємо те, що KYODO NEWS відкрило свій кореспондентський пункт в Україні. Це реально покращує сприйняття дружнім японським народом реалій неспровокованої війни росії проти нашої держави. Ми бачимо, як Японія та її народ підтримує Україну в боротьбі з агресором, водночас в рамках Групи семи. Розраховуємо, що медійна представленість Японії в Україні буде збільшуватися. Наше Міністерство готове цьому активно та всіляко сприяти», – зазначив Наджос. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/235388/2024-11-29-yaponske-informagentstvo-kyodo-news-aktyvnishe-vysvitlyuvatyme-podii-v-ukraini-minkult/>

### **Підтримка України у світі**

Український підрозділ «Гострі картузи» отримав картузи від творця однойменного серіалу: один із підписом Кілліана Мерфі. – Олег Челяк

Військові цього підрозділу, названого на честь серіалу, брали участь в обороні півночі Харківщини під час наступу російських військ. У травні 2024 року журналісти BBC зняли матеріал про український підрозділ. Військові тоді підписали власні картузи та попросили передати їх Кілліану Мерфі. Актор отримав подарунок: один із картузів залишив собі, а другий підписав та відправив назад до військових. Пізніше з харківським підрозділом зв'язався сценарист та продюсер «Гострих картузів» Стівен Найт. Він подарував військовим 30 картузів Garrison Tailors – офіційного дизайнера костюмів серіалу. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/892847-ukrainskij-pidrozdil-gostri-kartuzi-otrimav-kartuzi-vid-tvorca-odnojmennogo-serialu-odin-z-pidpisom-killiana-merfi/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: [info\\_nplu@ua.fm](mailto:info_nplu@ua.fm)